

МАКРОЕКОНОМІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Співробітництво та обмін інформацією між Україною та ЄС у сфері макроекономіки відбувається в рамках двосторонніх органів – на політичному рівні (Рада асоціації), рівні вищих посадових осіб (Комітет асоціації) та експертному рівні (Кластер 1 (макроекономічне співробітництво, управління державними фінансами: бюджетна політика, внутрішній контроль та зовнішній аудит, статистика, облік і аудит, боротьба із шахрайством) Підкомітету з питань економіки та іншого галузевого співробітництва).

Зокрема, 28-29 вересня 2016 р. на другому засіданні Кластера 1 українська Сторона поінформувала про поточну економічну ситуацію в країні та перспективи економічного розвитку України на прогнозний період, стан виконання Державного бюджету України на 2016 рік, роботу щодо запровадження середньострокового бюджетного планування. Сторона ЄС представила аналіз поточної економічної ситуації в єврозоні та прогноз її розвитку на найближчу перспективу.

ОПОДАТКУВАННЯ

Згідно зі ст. 351 Угоди про асоціацію, Україна має вдосконалити процедури відшкодування ПДВ для уникнення накопичення заборгованості, забезпечення ефективного збору податків і посилення боротьби з податковим шахрайством, а також ухилянням від сплати податків. У статті 352 регламентовано зобов'язання України адаптувати політику протидії та боротьби із контрабандою підакцизних товарів, зокрема поступове зближення акцизних ставок на тютюнові вироби.

Для виконання взятих зобов'язань Україною в 2016 році зроблено наступне:

Розроблено **проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України (щодо оподаткування тютюнових виробів)»** (реєстр. №4619).

Довідково: Законопроект створює умови для наближення ставок акцизного податку на тютюн до стандартів країн-членів ЄС та передбачає збільшення адвалорної ставки акцизного податку на тютюнові вироби на три відсоткових пункти (з 12% до 15%). Вирівнювання акцизів на тютюнові вироби до рівня ЄС призведе до скорочення їх споживання та покращення стану здоров'я громадян.

Схвалено **Концепцію запровадження електронної акцизної марки** – автоматизованої системи контролю за обігом підакцизних товарів (Розпорядження КМУ від 6 липня 2016 р. №497-р).

Довідково: Запровадження автоматизованої системи «Електронна акцизна марка» забезпечить комплексний контроль-попереджувальний моніторинг у сфері обігу підакцизних товарів (алкогольних напоїв та тютюнових виробів), який охопить кожний етап їх переміщення від виробника чи імпортера до кінцевого споживача. Запровадження нововведення забезпечить створення єдиного інформаційного простору та формування бази даних про обіг алкогольних напоїв і тютюнових виробів, що має стати дієвим важелем у боротьбі з контрафактною та контрабандною продукцією. Передбачається, що поліпшення процедури адміністрування податків призведе до зниження податкового тиску на компанії, зокрема на компанії-експортери, які сьогодні мають значні проблеми із відшкодуванням ПДВ.

Прийнято у першому читанні **проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо мінімізації впливу на адміністрування надходжень до бюджету»** (№4516).

Довідково: Законом пропонується знизити вартість митних платежів щодо ввезення товарів без оподаткування митними платежами у ручній поклажі та/або у супроводжуваному багажі з 1000 євро до 430 євро через пункти пропуску, відкриті для повітряного і морського сполучення, та на рівні 300 євро замість 500 євро – через інші пункти пропуску; збільшити з 6 до 12 місяців період, протягом якого товари у зв'язку з переселенням на постійне місце проживання в Україну ввозяться без оподаткування митними платежами, та зменшити період постійного проживання на території країни, з якої прибув громадянин; встановити дворічний термін для звільнення від оподаткування митними платежами товарів, що входять до складу спадщини, а також встановити перелік товарів, які не звільнюються від оподаткування; спростити процес адміністративного оскарження рішень контролюючих органів за рахунок подання відповідної скарги лише до центрального апарату ДФС (на сьогодні така заява подається до контролюючого органу обласного рівня та центрального апарату ДФС).

Скасовано положення про присутність представників контролюючого органу за місцем розташування акцизних складів, в яких здійснюються операції з паливом.

Довідково: Внесено зміни до підпункту 230.2 статті 230 Податкового кодексу України. Для цього прийнято Наказ Міністерства фінансів від 17 листопада 2016 р. № 976 «Про визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства фінансів України від 10 квітня 2015 р. №416», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 06 грудня 2016 р. за № 1575/29705.

Розроблено **проект Постанови КМУ «Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного реєстру витратомірів – лічильників та рівнемірів – лічильників рівня пального у резервуарі, передачі облікових даних з витратомірів-лічильників та рівнемірів-лічильників електронними засобами зв'язку»**.

Крім цього, **прийнято Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні»** (від 21.12.2016 р. № 1797-VIII).

У зв'язку із запровадженням системи електронного адміністрування реалізації пального відповідно до Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2016 році» (від 24 грудня 2015 р. №909), доповнено перелік платників акцизного податку особами, які здійснюють оптове постачання пального; змінено одиниці виміру пального, на яке встановлено ставки акцизного податку, з кілограмів на літри, приведені до температури 15°C.

СТАТИСТИКА

З метою реалізації статті 355 Угоди про асоціацію у 2016 році було:

- Проведено Глобальну оцінку національної статистичної системи України.

Довідково: У січні-квітні 2016 року місія європейських експертів оцінила національну статистичну систему на її відповідність нормам та стандартам ЄС. Очікується отримання рекомендацій щодо подальшої роботи з приведення національної статистичної системи до стандартів ЄС в Остаточній доповіді про результати Глобальної оцінки.

- Розроблено та затверджено накази Держстату щодо наближення статистичної практики до норм ЄС.

Довідково: Накази спрямовані на гармонізацію методологічних положень (розрахунок індексу обороту продукції промисловості; організації проведення структурних обстежень у галузі сільського господарства; проведення вибіркового обстеження домогосподарств, що мають земельні ділянки для колективного або індивідуального садівництва та городництва; організації державного статистичного спостереження щодо виробництва продукції тваринництва, кількості сільськогосподарських тварин і забезпеченості їх кормами), методики проведення розрахунків (основних статистичних показників виробництва продукції тваринництва; показників забезпеченості кормами сільськогосподарських тварин), статистичних формулярів EU-SILC та форми державного статистичного спостереження щодо площ, валових зборів та урожайності сільськогосподарських культур, плодів, ягід та винограду.

- Впроваджено європейську практику моніторингу цін на природний газ, який постачається кінцевим споживачам.

Довідково: Наказ від 28 грудня 2016 р. №253 «Про Методологічні положення з організації державного статистичного спостереження про ціни на природний газ, який постачається кінцевим споживачам».

- Позитивно оцінено стан та перспективи розвитку співробітництва України та ЄС у сфері статистики.

Довідково: Результати засідання кластера 1 Підкомітету з питань економіки та іншого галузевого співробітництва (28-29 вересня 2016 р.).

- Створено умови для моніторингу цін на природний газ та електроенергію для промислових та побутових споживачів відповідно до стандартів ЄС.

Довідково: Підготовлено проект Угоди щодо взаємообміну інформаційними ресурсами між Держстатом та НКРЕКП. Проект Методологічних положень з організації державного статистичного спостереження про ціни на електроенергію передбачається розробити після підготовки НКРЕКП відповідної форми адміністративної звітності для моніторингу цін на електроенергію.

- Створено умови для наближення положень щодо класифікації та аналізу робочої сили й окремих форм трудової діяльності відповідно до стандартів ЄС.

Довідково: Розроблено проект Методологічних положень щодо класифікації та аналізу робочої сили й окремих форм трудової діяльності.

Також, у травні 2016 року Кабінет Міністрів України вніс на розгляд Верховної Ради України проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України, що регулюють державну статистичну діяльність» (реєстр. №4584), який в цілому відповідає меті гармонізації національної системи статистики із відповідними принципами ЄС в частині умов для провадження діяльності органів національної системи державної статистики згідно із загальноприйнятими принципами світової та європейської статистичної практики, зокрема принципом професійної незалежності.

Разом з тим, у 2017 році вбачається необхідним сконцентруватись на практичній імплементації актів права ЄС щодо ведення статистики в окремих секторах економіки відповідно до Збірника статистичних вимог ЄС (Statistical requirements compendium - 2016 edition).

НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

Виконання зобов'язань за Угодою про асоціацію передбачає екологічну модернізацію основних галузей промисловості, жорсткі обмеження на викиди основних забруднюючих речовин, оприлюднення інформації про ризики реалізації інфраструктурних проектів, зміну підходів до контролю за підприємствами, спрощення дозвільних процедур, зменшення захоронення відходів. В рамках виконання цих зобов'язань підсумки 2016-го року є наступними:

- Протягом 2016 року Верховною Радою України прийнято **проект Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»** (№2009а-д), спрямованого на встановлення правових та організаційних засад здійснення оцінки впливу на довкілля відповідно до положень Директив №2003/4/ЄС та №2011/92/ЄС, виконання Україною зобов'язань у рамках низки міжнародних конвенцій, а також та **проект Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку»** (№3259), спрямованого на проведення стратегічної екологічної оцінки (далі – CEO) до прийняття рішення про затвердження документів державного планування відповідно до вимог Директиви №2001/24/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27 червня 2001 р. про оцінку наслідків окремих планів та програм для довкілля.

Після прийняття Верховною Радою України, зазначені закони були повернуті із пропозиціями Президента. Пропозиції Президента до проектів зазначених законів в цілому не стосуються тих його положень, які спрямовані на імплементацію зазначених вище актів права ЄС. Наразі у рамках Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи здійснюється доопарцювання вказаних законопроектів, яке уможливить їх прийняття. Ухвалення Верховною Радою України та підписання Президентом України законопроектів №2009а-д, №3259 створить належні передумови для виконання Угоди про асоціацію та зобов'язань у рамках членства України в Енергетичному Співтоваристві.

Крім того, у 2016 році Україна ратифікувала Паризьку угоду, текст якої було прийнято рішенням XXI конференції сторін Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату. Враховуючи необхідність забезпечення взаємоузгодженості реалізації зобов'язань України у цій сфері, Кабінет Міністрів України затвердив Концепцію реалізації державної політики України у сфері зміни клімату, яка визначає умови забезпечення поступового переходу до низьковуглецевого розвитку за умов економічної, енергетичної та екологічної безпеки.

- Розроблено проект Національної стратегії поводження з відходами, яка визначає алгоритм дій, який у повній мірі враховує зобов'язання України відповідно до Угоди про асоціацію. Разом з тим, відповідно до Додатка XXX до Глави 6 «Навколишнє природне середовище» Угоди, у 2017 році спливають строки імплементації низки положень актів права ЄС, зокрема щодо прийняття відповідного національного законодавства та призначення уповноваженого органу, підготовки планів щодо управління відходами згідно із п'ятиетапною ієрархією відходів та програм щодо попередження утворення відходів. З огляду на зазначене, існує потреба у якнайшвидшому ухваленні зазначеної стратегії та підготовці узгодженої позиції щодо можливості дотримання строків виконання зазначених зобов'язань та прийняття Верховною Радою України Закону **«Про упаковку та відходи упаковки»** (реєстр. №4028) у відповідності із підходами, визначеними у проекті Національної стратегії.

- З метою наближення законодавства ЄС у сфері використання генетично модифікованих організмів (ГМО), на виконання Плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію на 2014-2017 роки розроблено **законопроект «Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів»**, який наразі доопрацьовується у Міністерстві екології та природних ресурсів України.

Разом з тим, імплементація окремих положень Директиви №2001/18/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 12 березня 2001 р. про вивільнення у навколишнє середовище генетично модифікованих організмів, Регламент (ЄС) №1946/2003 Європейського Парламенту і Ради від 15 липня 2003 р. про транскордонні перевезення генетично модифікованих організмів в Україні мали б бути забезпечені ще у листопаді 2016 року, а Директива №2009/41/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 6 травня 2009 р. про використання генетично модифікованих мікроорганізмів у замкненій системі має бути імплементована у цьому році.

З огляду на зазначене, існує потреба у значному прикоренні процесу доопрацювання та внесення на розгляд Верховної Ради України проекту Закону «Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів» та розробці та впровадженні у взаємодії з ЄС чіткої дорожньої карти подальших кроків, спрямованих на імплементацію вказаних вище актів права ЄС.

- Прийнято **Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впровадження інтегрованих підходів в управління водними ресурсами за басейновим принципом»**(№1641-VIII).

Довідково: Перехід від адміністративно-територіального до басейнового управління водними ресурсами потребує впровадження заходів інтегрованого управління водними ресурсами за басейновим принципом. З цією метою здійснюється перегляд повноважень центральних і місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо управління водними ресурсами у напрямку децентралізації функцій і повноважень органів державного управління водними ресурсами. Наразі здійснено гідрографічне та водогосподарське районування території України з виділенням 9 районів річкових басейнів, створено 10 басейнових управлінь водних ресурсів, Мінприроди ініційовано створення Національної координаційної ради з нагальних питань охорони вод та раціонального водокористування.

З метою імплементації Директиви №91/271/ЄЕС про гарантоване забезпечення споживачів якісною питною водою та централізованим водовідведенням, Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України розроблено й прийнято в першому читанні **проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про питну воду та питне водопостачання»** (щодо удосконалення деяких положень)».

Довідково: Мета законопроекту - вдосконалення системи питного водопостачання та водовідведення, врегулювання відносин, пов'язаних з виробництвом, транспортуванням та постачанням питної води, відведенням, транспортуванням та очищенням стічних вод.

- На виконання Директиви №2008/50/ЄС про якість атмосферного повітря та чистіше повітря для Європи та Директиви №2004/107/ЄС про миш'як, кадмій, ртуть, нікель і поліциклічні ароматичні вуглеводні в атмосферному повітрі розроблено **проект Розпорядження КМУ «Про схвалення Концепції реформування державної системи моніторингу довкілля»** та методичні рекомендації до складання планів щодо якості атмосферного повітря для зон і агломерацій, де рівень забруднення перевищує гранично допустимі концентрації.

З метою імплементації Директиви №2010/75/ЄС про промислові викиди (всеохоплююче запобігання і контроль забруднень) створено міжвідомчу робочу групу для подальшого впровадження та виконання нормативно-правових, інституційних та інформаційних заходів стосовно промислових викидів.

У 2016 році тривав процес доопрацювання **проекту Національного плану скорочення викидів забруднюючих речовин від великих спалювальних установок**, розроблений відповідно до вимог Директиви №2010/75/ЄС та рішень Ради Міністрів Енергетичного Співтовариства, за результатами якого були отримані схвальні висновки Енергетичного Співтовариства. Протягом 2017 року має бути забезпечено підготовку до розгляду проекту відповідного акта Кабінетом Міністрів України.

ТРАНСПОРТ

Угода про асоціацію передбачає лібералізацію автомобільного, залізничного транспорту й перевезень внутрішніми водними шляхами з метою розширити і зміцнити співпрацю України з ЄС у сфері транспорту, збільшити ефективність, безпеку та надійність транспортного сполучення.

- Одним з фокусів уваги залишається **розвиток міжнародних транспортних коридорів** та заходи, спрямовані на зміцнення потенціалу України як транзитної держави. Так, протягом 2016 року у цьому напрямку відбулась низка заходів, які сприяли досягненню вказаної мети.

1 червня 2016 ПАТ «Укрзалізниця» приєдналося до складу Координаційного комітету з розвитку Транскаспійського міжнародного транспортного маршруту (ТМТМ). За участю залізниць України, Азербайджану, Грузії, Казахстану, Туреччини та морських перевізників створено Міжнародний транскаспійський транспортний консорціум (МТТК), який узгоджує спільний наскрізний тариф перевезення.

Довідково: Транскаспійський міжнародний транспортний маршрут є складовою Нового шовкового шляху і покликаний забезпечити транспортний зв'язок з Китаєм до країн Західної Європи в обхід Росії.

14 вересня 2016 р. підписано Угоду між Кабінетом Міністрів України та урядом Грузії про організацію прямого міжнародного залізнично-поромного сполучення між портами Чорноморськ (колишній Іллічівськ), Батумі та Поті.

4 листопада 2016 р. підписано Угоду про комбіновані перевезення між Україною та Туреччиною для збільшення мультимодальних перевезень в Чорному морі.

21-22 листопада 2016 р. проведено засідання Постійного секретаріату Міжурядової комісії ТРАСЕКА і під головуванням України розроблено Дорожню карту з розвитку коридору Європа – Кавказ – Азія.

Довідково: ТРАСЕКА (аббревіатура від англ. Transport Corridor Europe-Caucasus-Asia) - програма міжнародного співробітництва між Європейським Союзом і країнами-партнерами задля організації транспортного коридору Європа - Кавказ - Азія. Учасниками програми є Азербайджан, Болгарія, Вірменія, Грузія, Іран, Казахстан, Киргизстан, Молдова, Монголія, Румунія, Таджикистан, Туреччина, Туркменістан, Узбекистан, Україна.

З метою гарантування належного рівня **безпеки під час перевезення небезпечних вантажів** автомобільним, залізничним та річковим транспортом Кабінетом Міністрів України внесено на розгляд Верховної Ради України розроблений проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо приведення їх у відповідність із законодавством Європейського Союзу у сфері перевезення небезпечних вантажів» (зареєстрований у Верховній Раді України 11 травня 2016 р. за №4644), який прийнятий нею за основу. Проектом Закону передбачається внесення змін до Законів України «Про перевезення небезпечних вантажів», «Про транспорт» та «Про автомобільний транспорт» з метою приведення вказаних законів у відповідність до вимог міжнародних договорів України у сфері перевезення небезпечних вантажів та Директиви №2008/68/ЄС.

У сфері внутрішньоводного транспорту розроблено проект Закону України «Про внутрішній водний транспорт» (зареєстровано у Верховній Раді України за №2475а). Проект закону знаходиться на розгляді у Комітеті з питань транспорту Верховної Ради України.

У сфері міжнародних перевезень та морського транспорту в 2016 році ратифіковано угоду між Кабінетом Міністрів України і урядом Угорщини про міжнародні комбіновані перевезення, вчинену 28 березня 2013 року в м. Будапешт.

Розроблено та погоджено із заінтересованими органами виконавчої влади проект Закону України «Про ратифікацію Конвенції Міжнародної організації праці 2006 року про працю в морському судноплаванні» та проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів у зв'язку з ратифікацією Конвенції Міжнародної організації праці 2006 року про працю в морському судноплаванні».

Детальні умови щодо взаємного доступу на ринки **повітряних перевезень** мають бути врегульовані двосторонньою угодою про спільний авіаційний простір між Україною та Європейським Союзом. У 2016 році не вдалося досягти прогресу у врегулюванні проблемного питання, пов'язаного із суперечкою між Іспанією та Великою Британією щодо належності аеропорту Гібралтару. У 2017 році очікується продовження консультацій та пошуку можливих компромісних рішень щодо врегулювання цього питання між сторонами.

На виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС за поданням Кабінету Міністрів України у Верховній Раді України було зареєстровано проект Закону України «Про приведення законодавства України у сфері **автомобільного транспорту** у відповідність з актами Європейського Союзу» (від 17 травня 2016 №4683), який передбачає імплементацію 14-ти актів законодавства ЄС з питань допуску до ринку перевезень, організації громадських перевезень, соціального захисту, рівня професійної компетентності водіїв, застосування обмежувачів швидкості тощо.

У сфері залізничного транспорту прийнято Наказ Мінінфраструктури від 15 березня 2016 р. №107 «Про затвердження Змін до Правил перевезення пасажирів, багажу, вантажобагажу та пошти залізничним транспортом України» (зареєстровано в Мін'юсті 7 квітня 2016 р. за №519/28649).

На розгляді Верховної Ради України перебуває проект Закону України «Про залізничний транспорт» (реєстр. №4593), який передбачає нову структуру взаємовідносин між учасниками процесу залізничних перевезень, утворює нову модель державного управління залізничним транспортом, забезпечує державне регулювання тарифів на залізничну інфраструктуру як монопольну складову ринку; запроваджує вільне тарифоутворення в нерегульованій державою сфері.

Враховуючи досить тривалий час, який на розгляді Верховної Ради України перебувають проекти рамкових законодавчих актів у сфері різних видів транспорту, існує потреба у посиленні роботи Міністерства інфраструктури, Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції щодо прийняття цих законопроектів, яке уможливить подальший процес виконання Угоди про асоціацію у сфері транспорту.

КОСМОС

Відповідно до Угоди про Асоціацію, Україна зобов'язалась створити умови для розвитку вітчизняного виробництва апаратури та засобів супутникової навігації; створити систему регулювання внутрішнього ринку супутникових навігаційних інформаційних послуг; забезпечити міжнародну співпрацю у сфері супутникової навігації; створити спільну робочу групу Україна - ЄС з питань космосу.

У 2016 році:

- Внесено на розгляд Верховної Ради **проект Закону «Про державне регулювання у сфері супутникової навігації»**, яким встановлюються правові, економічні, організаційні та фінансові засади діяльності органів держуправління та суб'єктів господарювання у сфері супутникової навігації в Україні та встановлення засад державного регулювання у цій сфері.

- У березні 2016 року встановлено опорну наземну контрольну станцію супутникових навігаційних сигналів RIMS у місті Київ, що сприяло **розширенню дії європейських супутникових систем функціонального доповнення EGNOS на територію України**.

- створено **портал української системи Geo-Ukraine-ERA-PLANET** на основі даних з європейських космічних апаратів Sentinel. Після дешифровки та обробки знімки потрапляють у відкритий доступ на галузевому геопорталі.

- реалізовано **демонстраційний проект Sen2-Agri** автоматичного формування супутникових продуктів обробки Sentinel-2 на рівні окремих областей. Українські фахівці забезпечили повний цикл обробки інформації – від отримання супутникових та наземних даних до формування кінцевих продуктів для споживачів.

- Відбулося два успішних **пуски ракети-носія Vega**.

- Протягом 2016 року діяв **проект UKRAINE**, мета якого - відтворення потенціалу, підвищення обізнаності та впровадження інновацій в Україні **на базі системи EGNOS**.

Крім того, низка проектів перебувають у процесі виконання:

- опрацьовується проект Угоди між Урядом України та Єврокомісією про співробітництво та доступ до даних системи європейських супутників Sentinel програми Copernicus.

- Триває **виготовлення маршового двигуна IV ступеню ракети-носія VEGA** у рамках проекту VEGA підприємств космічної галузі (ДП КБ «Південне» ім. М.К.Янгеля», ДП «ВО «Південний машинобудівний завод ім. О.М.Макарова»);

- Роботи реалізуються в рамках контракту з італійською компанією AvioS.p.A.

- За участю підприємств космічної галузі України **реалізуються чотири проекти в рамках програми «Горизонт-2020»:**
1) прогнозування радіаційної ситуації в геокосмосі та параметри сонячного вітру; 2) новітній метод виготовлення ферум-алюмінієвих інтерметалічних частин складної форми, стійких до екстремальних умов; 3) модифіковані економічно ефективні структури на основі волокна з покращеною багатофункціональністю та продуктивністю.

Україна перебуває на першому етапі співпраці, на якому участь у проектах Європейського космічного агентства (ЄКА) не потребує фінансових внесків. На даний час правовою підставою для співпраці є Угода між Урядом України та ЄКА щодо співробітництва у використанні космічного простору в мирних цілях, яка 14 лютого 2014 р. продовжена на 5 років.

Відповідно до позиції Державного космічного агентства України (ДКА), найбільш оптимальним варіантом продовження співпраці з ЄКА є укладення Угоди «європейської держави, що співпрацює з ЄКА» (European Cooperating State Agreement), яка дозволить поглибити співпрацю на партнерських засадах, брати участь у європейських космічних проектах, програмах та закупівлях. Цей другий етап співпраці, за оцінкою ДКА, може скласти 5-10 років та передбачати внески близько 1,5-2 млн. євро щорічно.

У 2017 підприємствам космічної галузі України необхідно продовжувати підготовку проектних пропозицій з метою подальшої участі у конкурсах програми ЄС «Горизонт-2020».

СПІВРОБІТНИЦТВО У СФЕРІ НАУКИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ

У 2016 році набрав чинності рамковий Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність», яким створено передумови для приведення державної політики у сфері науки та фінансування наукових досліджень до кращих практик європейського дослідницького простору, а саме —

- забезпечено прозорі умови фінансування шляхом запровадження якісної експертизи за участі закордонних фахівців, а також збільшено фінансування науки згідно зі стандартами ЄС: 1,7% ВВП з 2020 року; 3% ВВП – до 2025%.

Пріоритетним завданням у 2016 році у цій сфері було забезпечення ефективної участі України у програмі ЄС «Горизонт-2020», зокрема:

- забезпечено відкритий і прозорий відбір представників України до Програмних комітетів рамкової програми ЄС «Горизонт-2020» за допомогою створення Координаційного центру з імплементації програми ЄС «Горизонт 2020» та Комісії з відбору українських делегатів та експертів до Програмних комітетів програми,

- проведено незалежний аудит національної системи досліджень та інновацій шляхом участі в програмі ЄС «Горизонт-2020» (звіт представлений 19 грудня 2016 р.), а саме - отримано рекомендації щодо оптимізації політичних інструментів підтримки наукової системи й інтеграції України у європейський дослідницький простір;

- станом на жовтень 2016 р. за результатами 247 конкурсів, у яких брали участь українські заявники (упродовж 2014-2016 років), Європейська Комісія погодила фінансування діяльності за 61 проектом із загальною кошторисною вартістю 11 536 412,00 євро;

Крім того, 28 жовтня 2016 р. набула чинності Угода між Урядом України та Європейським Співтовариством з атомної енергії про наукову і технологічну співпрацю, реалізація якої створює практичні механізми впровадження стандартів ядерної безпеки ЄС шляхом приєднання (асоційована участь) до Програми наукових досліджень та навчання Євратом (2014 - 2018), що є складовою програми ЄС «Горизонт-2020».

У 2016 році Україна також набула асоційованого членства у Європейській організації ядерних досліджень – CERN, що дозволило платити значно менші внески, ніж 22 держави-члени організації; українським ученим брати участь у дослідженнях CERN у повному обсязі; брати участь українським підприємствам у тендерах CERN і отримувати замовлення на виготовлення високотехнологічного обладнання.

Враховуючи достатньо високий рівень доручення української наукової спільноти до участі в окремих програмах та агентствах ЄС, а також масштабних міжнародних дослідницьких проектах, подальші зусилля мають бути сконцентровані на збільшенні потенціалу у науковій і науково-технічній сферах. Досягненню цієї мети, серед іншого, сприятиме ухвалення Дорожньої карти з інтеграції науково-інноваційної системи України до європейського дослідницького простору, підготовленої з урахуванням рекомендацій європейських експертів за результатами незалежного аудиту національної системи досліджень та інновацій України (Peer Review of the Ukrainian R&I System).

ПОЛІТИКА У СФЕРІ ПРОМИСЛОВОСТІ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА

Угода про Асоціацію з Європейським Союзом вимагає від України покращення умов для ведення бізнесу. Саме тому 23 серпня 2016 р. Кабінет Міністрів України затвердив оновлений **План заходів щодо дерегуляції господарської діяльності**.

Із затвердженням цього плану забезпечено:

- системний перегляд регуляторних актів у сферах сільського господарства та безпеки харчових продуктів, будівництва, енергетики, транспорту та інфраструктури, інформаційних технологій та телекомунікацій.
- **розробку Стратегії розвитку малого і середнього підприємництва в Україні на період до 2020 року.**

У рамках співробітництва сторін забезпечується активна реалізація міжнародних програм/проектів:

- проект «Зміцнення членських бізнес-організацій малих і середніх підприємств» для закріплення потенціалу підприємницьких об'єднань;
- проект «Підтримка ЄС України у відновленні її економіки. Проект технічної допомоги EU SURE» для розробки стратегій економічного розвитку, створення 15 регіональних Центрів підтримки бізнесу та інструменту гарантування кредитів.

Довідково: Центри підтримки бізнесу сприятимуть старту комерції у сільському господарстві, енергоефективності, екологічному господарюванню, підвищенню якості громадських послуг та інфраструктури, інноваційним технологіям. У Центрах підприємці можуть отримати консультації з юридичних та ринкових питань ведення бізнесу в Україні та за її межами.

- програма підтримки «зеленої» модернізації української економіки для отримання Україною фахової та організаційної консультаційної допомоги в питаннях енергоефективності.
- програма федерального Міністерства економіки і технологій Німеччини з перепідготовки управлінських кадрів в Україні.

Довідково: Програма дає можливість учасникам отримати необхідні для міжнародної економічної діяльності управлінські компетенції та навички під час стажування.

- проект Представництва ЄС в Україні та Мінекономрозвитку FORBIZ для створення кращого бізнес-середовища.

- програма ЄС «Конкурентоспроможність підприємств малого і середнього бізнесу» (COSME).

Мінекономрозвитку спільно з Міністерством освіти і науки України бере участь у реалізації програми ЄС «**Горизонт-2020**», яка містить напрямок «Малі та середні підприємства».

СПІВРОБІТНИЦТВО У ВИДОБУВНІЙ ГАЛУЗІ

Відповідно до статті 382 Розділу V Угоди про асоціацію, Україна та Сторона ЄС зобов'язалися обмінюватися інформацією про становище, перспективи розвитку, забезпечення сталого розвитку і заходи щодо прискорення процесу реструктуризації видобувної та металургійної галузі.

В цій частині у 2016 році було досягнуто наступних результатів:

- Створено умови для підвищення відповідальності при використанні корисних копалин загальнодержавного значення відповідно до стандартів ЄС.

Довідково: Розроблено та зареєстровано у Верховній Раді України проект Закону України «Про розкриття інформації у видобувних галузях» (від 17 червня 2016 р. № 4840). Прийняття даного закону дозволить забезпечити доступ громадськості до повної та об'єктивної інформації про платежі підприємств видобувної галузі.

- Підготовлено документи для обміну інформацією про дозволи на користування надрами, обсяги видобутку корисних копалин, їх родовища, регіони видобутку, видобувні компанії, законодавчу та регуляторну базу, фіскальний режим, капітальні інвестиції, долю видобувної галузі в економіці.

Довідково: Багатостороння група зацікавлених осіб (БГЗО) розглянула та ухвалила проект національного звіту ініціативи прозорості видобувних галузей (ІПВГ) України. Фінальна версія звіту була передана на розгляд БГЗО.

- Отримано дозвіл на адаптоване впровадження стандарту ІПВГ в Україні щодо розкриття інформації від видобувних галузей.

Довідково: Правління ІПВГ під час засідання в м. Астана (Казахстан) 25-26 жовтня 2016 року надало дозвіл на адаптоване провадження щодо розкриття інформації від видобувних галузей у Донецькій та Луганській областях та Криму за 2014-2015 роки, беручи до уваги складнощі з отриманням даних з зони проведення АТО на сході України та анексованого Росією Криму.

ФІНАНСОВІ ПОСЛУГИ

Україна зобов'язалася адаптувати законодавство ЄС у сфері заснування та діяльності компаній, корпоративного управління, а також бухгалтерського обліку та аудиту, відповідно до статті 387 Розділу V (Економічне і галузеве співробітництво) Угоди про асоціацію. Головними виконавцями, що відповідають за адаптацію законодавства України до законодавства ЄС у сфері фінансових послуг, є Міністерство юстиції України, Міністерство фінансів України та Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку.

Довідково: Відповідно до п.2 ст. 125 Угоди про асоціацію, «фінансова послуга» означає будь-яку послугу фінансового характеру, яка пропонується постачальником фінансових послуг. До фінансових послуг належать: страхові послуги, страхове посередництво, брокерські операції та агентські послуги; послуги, що є допоміжними стосовно страхування, - зокрема, консультаційна діяльність, актуарні послуги, послуги з оцінки ризику та послуги з вирішення претензій.

Протягом 2016 року проведено комплексний аналіз відповідності законодавства України у сфері розкриття інформації на фондовому ринку та у сфері емісії цінних паперів актам Європейського Союзу. Результатом зазначеного аналізу стало **визначення переліку норм законодавства, які потребують зміни**, з метою забезпечення їх повної адаптації до актів Європейського Союзу.

Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку було розроблено комплексний **проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розкриття інформації на фондовому ринку та вдосконалення порядку емісії цінних паперів та розширення можливостей для залучення капіталу»**(реєстр. №5592).

Довідково: Даний законопроект передбачає удосконалення функціонування органів публічного акціонерного товариства у відповідності до найкращих світових стандартів та актів Європейського Союзу (імплементція положень Директив №2012/30/ЄС, №2007/36/ЄС, Рекомендацій Європейської Комісії №2005/162/ЄС, №2004/913/ЄС та принципів ОЕСР щодо корпоративного управління). Його ухвалення Верховною Радою України сприятиме виконанню Україною зобов'язань відповідно до статей 387 та 388 Додатку XXXIV Угоди про асоціацію.

Крім того, у першому читанні Верховною Радою України прийнято низку законопроектів, спрямованих на підвищення ефективності та функціональності ринків капіталу та інших регульованих ринків в Україні шляхом комплексного врегулювання питань функціонування ринків похідних цінних паперів та деривативів, а також законодавчого регулювання інфраструктури регульованих ринків:

- проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо регульованих ринків та деривативів)» (реєстр. №3498);
- проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України (щодо регульованих ринків та деривативів)» (реєстр. №3499);
- проект Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України (щодо регульованих ринків та деривативів)» (реєстр. №3500);
- проект Закону України «Про внесення змін до Митного кодексу України (щодо регульованих ринків та деривативів)» (реєстр. №3516);
- проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо консолідації функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг» (реєстр. №2413а).

Крім того, на 2017 рік заплановане приєднання України до багатостороннього Меморандуму про взаєморозуміння щодо консультування та співробітництва і обміну інформацією Міжнародної організації регуляторів ринків цінних паперів (IOSCO).

ЗАКОНОДАВСТВО ПРО ЗАСНУВАННЯ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ КОМПАНІЙ, КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ, БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ТА АУДИТ

Відповідно до статті 387 Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Україна зобов'язалася адаптувати законодавство України до стандартів ЄС, що регулюють **захист прав акціонерів, кредиторів та інших заінтересованих сторін; бухгалтерський облік та аудит; політику корпоративного управління.**

Також у грудні 2016 року Верховна Рада України ухвалила у першому читанні проект Закону «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» №4666 від 13.05.2016р., який враховує окремі положення Дванадцятої законодавчої Директиви Ради № 89/667/ЄЕС від 21.12.1989 стосовно одноосібних приватних компаній з обмеженою відповідальністю у редакції Директиви 2009/102/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 16 вересня 2009 р. про одноосібні приватні компанії з обмеженою відповідальністю, яким Україна взяла на себе зобов'язання імплементувати протягом 3 років з дати набрання чинності Угодою. У разі належного доопрацювання проекту акта з урахуванням вимог зазначеного акта ЄС, його прийняття сприятиме виконанню відповідних зобов'язань України.

Враховуючи строки імплементції актів права у сфері бухгалтерського обліку та аудиту, встановлені у Додатках XXXIV та XXXV до Глави 13 «Законодавство про заснування та діяльність компаній, корпоративне управління, бухгалтерський облік та аудит» Розділу V «Економічне і галузеве співробітництво» Угоди про асоціацію між Україною та ЄС існує потреба у забезпеченні невідкладного розгляду Верховною Радою України законопроекту №4646.

У рамках реалізації зобов'язань України протягом 2016 року на розгляд Верховної Ради України був внесений проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (від 11 травня 2016 р. №4646), положення якого імплементують положення Директиви №2013/34/ЄС щодо бухгалтерського обліку та аудиту.

Також Міністерством фінансів забезпечено розробку проекту Закону «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», прийняття якого забезпечить дерегуляцію аудиторської діяльності та визнання еквівалентності аудиторських систем України та ЄС. Протягом 2017 року проект зазначеного закону має бути внесений на розгляд Верховної Ради України.

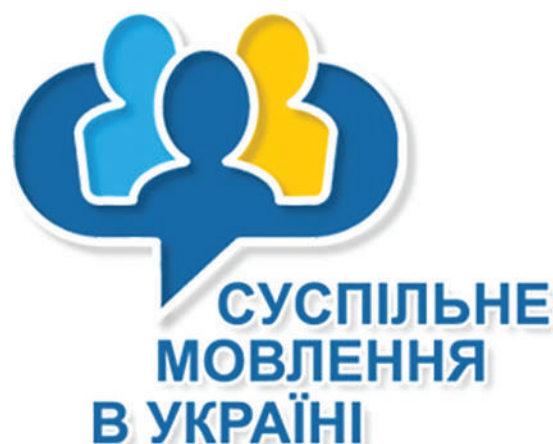
Розроблено проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення рівня корпоративного управління в акціонерних товариствах», спрямований на надання додаткових гарантій власникам дрібного пакету акцій отримувати можливість продання належних їм цінних паперів за ринковою вартістю, та позбавлення обов'язку нести витрати за послуги депозитарних установ. Зазначені зміни до законодавства розроблені у відповідності до зобов'язань України відповідно до Угоди про асоціацію, зокрема в частині імплементції Директиви №2004/25/ЄС Європейського Парламенту та Ради ЄС.

ПОЛІТИКА З ПИТАНЬ АУДІОВІЗУАЛЬНОЇ ГАЛУЗІ

26 жовтня 2016 р. Урядом затверджено **План заходів щодо впровадження в Україні цифрового телерадіомовлення** (Розпорядження КМУ №788-р), реалізація яких дозволить завершити перехід країни на цифрове мовлення, сприятиме підвищенню рівня інформаційної безпеки держави та громадян, стимулюватиме розвиток вітчизняних засобів приймання цифрового сигналу, що насамперед важливо для забезпечення національним інформаційним продуктом мало захищених верств населення країни.

28 грудня 2016 р. Уряд затвердив **Статут Публічного акціонерного товариства «Національна суспільна телерадіокомпанія України»** (Постанова КМУ №1039).

Урядом підготовлено і внесено на розгляд Верховної Ради України **проект Закону «Про внесення змін до статті 5 Закону України «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних».**

Довідково: Запропоновані у законопроекті зміни дадуть змогу удосконалити процес видачі контрольних марок, дозволять власникам прав на об'єкти авторського права і суміжних прав самостійно здійснювати контроль за реалізацією норм закону в частині видачі контрольних марок.

З метою забезпечення сталого розвитку туризму в контексті виконання Угоди про асоціацію та розроблено **проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів до 2026 року»**, ухвалення якого очікується у першій половині 2017 року..

В рамках підготовки **змін до Закону України «Про туризм»** передбачено остаточне врахування положень Директиви Ради 90/314/ЄЕС від 13 червня 1990 р. про організовані туристичні подорожі, відпочинок з повним комплексом послуг та комплексні турне в частині встановлення значних доказів надійності для повернення сплачених грошей або репатріації споживача у разі банкрутства, а також обов'язкове страхування цивільної відповідальності туроператорів щодо відшкодування витрат на повернення туристів до місця постійного проживання.

Питання розвитку двосторонніх відносин та співробітництва у сфері туризму продовжує опрацьовуватись в рамках діяльності двосторонніх Міжурядових комісій з питань торговельно-економічного та науково-технічного співробітництва між Україною та державами-членами ЄС.

5-7 жовтня 2016 р. відбувся **23-й Міжнародний туристичний салон UITT-2016 «Україна»**, в якому взяли участь понад 100 туристичних компаній, профільних асоціацій, готелів, транспортних агенцій, страхових компаній, представництв з багатьох країн світу, зокрема, Болгарії, Домініканської Республіки, Індонезії, Індії, Італії, Куби, Китаю, Палестини, Перу, Словаччини, Таїланду, Танзанії, Туреччини, Угорщини, Франції тощо. З метою ознайомлення відвідувачів і гостей виставки з туристичним потенціалом українських міст та регіонів організовано спеціальну експозицію міст та регіонів України.

12-13 грудня 2016 р. у м. Відень (Австрія) відбувся **міжнародний семінар на тему «Імплементация в національне законодавство Протоколу про сталий туризм до Карпатської конвенції»**, в якому взяли участь представники України разом з представниками країн-учасниць Карпатської конвенції з Чехії, Угорщини, Польщі, Румунії, Сербії, Словаччини. За результатами проведеного семінару прийнято рішення створити постійно діючу платформу для співпраці та відкрити представницькі офіси в трьох із семи країн-учасниць Карпатської конвенції, один з яких заплановано відкрити в Україні у м. Ужгород (Закарпатська область).

16 грудня 2016 р. з метою залучення міжнародної допомоги для адаптації законодавства у сфері туризму та підвищення конкурентоспроможності туристичної галузі Мінекономрозвитку проведено **Конференцію країн-донорів, які надають технічну та фінансову допомогу Україні**. Під час заходу презентовано туристичний потенціал України, план дій щодо розвитку сфери туризму та курортів, а також запропоновано низку заходів, реалізація яких потребує допомоги з боку донорської спільноти.

1 вересня 2016 р. **набрали чинності 11 національних стандартів України в галузі туризму**, гармонізованих з міжнародними та європейськими нормативними документами, впровадження яких забезпечує покращення якості національного туристичного продукту та обслуговування споживачів туристичних послуг.

З метою забезпечення участі України в Програмі ЄС «Конкурентоспроможність підприємств малого і середнього бізнесу (COSME) (2014-2020)», якою передбачено здійснення спеціальних заходів у сфері туризму шляхом зосередження на посиленні конкурентоспроможності та сталого розвитку сектору, **Верховна Рада України ратифікувала Угоду між Урядом України і Європейським Союзом про участь України в Програмі ЄС «COSME»**.